

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt

Telefon szám 124.
Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.

A kiadóhivatal vezetője:
Réthy László.

A klerus és a választójog.

Forradalom segíthet csak a választójogon, olyan, amilyen nemrég rázta meg a hatalmas Angliát s amely végre arra kényszerítette a sziklaszivű makacs, gögős lordok házáat, hogy úgy apportirozzon a népakarnak, mint egy szelíd pincsi. Erre kell kényszeríteni a magyar főrendiházat is, amely tegnap úgy mutatta, hogy rendületlen szikla a választói jog útjában.

A főszónok Csernoch János kalocsai érsek volt, aki egészen rossz-hiszeműen fogva fel a dolgokat, rémképeket festett arról a korról, amelyben az emberek egyenlően, általánosan és titkosan fognak szavazni. Többek között ezt mondta az érsek ur: Biztosítani kell a nemzetnek ezer éves fejlődését és a magyarságnak vezető szerepét. A magas egyházi méltóságnak kijáró minden tisztelet mellett ki kell jelenteni, hogy ennek betűértelme nincsen. Mert az évezredes fejlődés már megtörtént, a további ezer év fejlődését pedig lehetővé kell tenni, a mi igazán nem veszélyezteti a magyarságot.

A továbbiakban Csernoch féltette a monarchiát a választói reformtól. Nos, e ponton alighanem hivatalan prókátorkodott, mert a monarchia fejei éppen melegen pártfogolják a reformot. Feltűnő brutálisan jöttek ki a beszédből Csernoch rejtett gondolatainak lólábai. Egy olyan embernek, aki a hercegrímási székre aspirál, sokkal diplomatikusabban és a szónoki művészet lényegesen finomabb eszközeivel kellett volna szólnia ehhez a kérdéshez, úgy hogy csak ott értsék meg, ahol kell.

A Csernoch-epizód jelzi, hogy mily óriási nehézségeket és akadályokat kell a választói reformnak leküzdenie. Hogy ennek az ellenzésével kik, hol és mily érdemeket akarnak szerezni. Úgy látszik, a jobbágyság eltörlése kisebb munka volt.

Éppen az a rettenetes gyűlölet és félelem, ami elfogja a reakciós és klerikális szíveket, az mutatja, hogy milyen fontos és ki nem kerülhető a reform keresztülhajtása. Sem időben, sem a lényegben nem szabad alkudni. Az országot másképpen megállítani nem lehet a gazdasági zűllés meredek

lejtőjén s a morális enerváltság s a teljes elenergiátlanodás karjaiból nem lehet másképpen kitépni. Csernoch János nem a saját, de ugylátszik, hogy az egész katolikus papság nevében beszélt. Pedig hasztalan minden reakciós beszéd, a nép jogait tovább letörni nem lesz képes az állását a szabad eszmék terjedése által nagyon is inogni kezdő klerus.

A delegációk.

A munkapárt struccpolitikája.

Ma délelőtt tizenegy órakor megkezdtek munkájukat a delegációk. A közös ügyek intézésére kiküldött országos bizottságnak ez alkalommal, ha csak az osztrák események valami komplikációt nem szülnék, nem akad nehezebb dolga, mert a magyar politikai horizontja felett lebegő sűrű bizonytalanság miatt az összes magyar pártok tartózkodnak attól, hogy ezt a bizonytalanságot megbolygassák.

A magyar politika tegnap már szült egy kis pikantiériát. Láng Lajos báró, a delegáció elnöke, tegnap késő délután a főrendiház ülése után fia, Láng Mihály báró útján értesítette Lukács miniszterelnököt arról, hogy meghílt és a delegációk alatt nem elnökölhet. Láng Lajos még délelőtt viruló egészségben vett részt a képviselőház ülésén s éppen ezért poliukai körökben az a vélemény van elterjedve, hogy Láng kormányozható influenzája nem annyira az esőre vált időtől, mint inkább a politikai helyzet kellemetlen alakulásától származik.

Láng Lajos báró ugyanis szível-lélekkel Khuen és Tisza híve s így nem esoda, ha nem akar elnökölni abban a delegációban, mely indemnitást, azaz bizalmat fog szavazni annak az Aufferbergnek, aki megbuktatta Khuent és nem egy fricskát adott Tiszának és a munkapártnak. Politikai körökben mindezt élénk színekkel kommentálják s általános az a vélemény, hogy a munkapárt Lukács nyilatkozatai után sem tartja elintézettnak az Aufferberg-ügyet.

Ime ez a munkapárt politikája. Strucz módjára a homokba dugja a fejét s ezt gondolja, ha ő nem látja Aufferberget, a nemzet sem látja azokat az annyira megszűgyenítő pofonokat, melyeket a munkapárt a közös hadügyminisztertől kapott. A munkapárt megégszik azzal, hogy a vezérek hátat fordítanak Aufferbergnek és elűri, hogy azalatt a közlegények kezét esőkoljanak a császári generálisnak.

A delegációk mai ülésén Bilinski Lajos közös pénzügyminiszter hat

hónapra szóló indemnitást kérő javaslatot terjesztett a bizottság elé. A javaslatot a négyes albizottságot nyomban tárgyalás alá vette. Déli 12 órakor mondotta el expozéját a négyes albizottságban Berchtold gróf közös külügyminiszter, aki különösen a balkáni állapotokra és az olasz török háborúra tért ki.

Az osztrák delegáció ma délután tartja első ülését, amelyen Massaryk esch egyetemi tanár teszi szóvá a horvát kérdést.

A magyar delegációkban gróf Zichy Ágost elnököl.

Hadgyakorlatok Makón.

A szállítások korlátozása.

Egyik előző számunkban arról irtunk, hogy a nyár folyamán Makó környékén, illetve Csanádvármegyében megtartandó katonai hadgyakorlatok egyeseknek, kik elég élelmesek lesznek, hasznot fognak hozni, de viszont többen lesznek olyanok, kik a hadgyakorlatok által tetemes kárt is fognak szenvedni.

Kötelességünkhöz hiven megígértük, hogy a szükség es tudnivalókról egy a hadgyakorlatok bekövetkeztéig, valamint a hadgyakorlatok alkalmával mindig tájékoztatni fogjuk a közönséget. Teszünk ezt azért, hogy a közönséget kellően tájékoztatva lehetőleg a károsodástól meg óvjuk.

A hadgyakorlat a vasutakra, főleg pedig a társasági vasutakra, mint a milyen az arad-csanádi egyesült vasutak is, nem igen jár semmiféle haszonnal, mert ugyszólván teljesen megbénítja a teheráru szállítást. Részint ez a körülmény lebegett a vasut igazgatósága előtt részint némi udvariasság a szállító közönség iránt köteles előzékenység nyilatkozik meg abban a felhívásban melyet ma adott ki az arad-csanádi vasutak igazgatósága és amelyet a közönség tájékoztatása végett ma és az alábbiakban egész terjedelmében közlünk:

„Értesülésünk szerint folyó évben az őszi nagy hadgyakorlatok vasuti vonalaink mentén lesznek megtartva. Szállítófeleink érdekeinek megóvása céljából szükségesnek tartjuk b. tudomására hozni, hogy ezen hadgyakorlatok vasutunk szállítóképeségét — a polgári forgalmat illetőleg — mintegy

6-8 hét tartamára erősen korlátozni fogják és ezenkívül az összes polgári forgalom még mintegy öt napon át teljesen szünetelni is fog. A teherkocsik használatának korlátozása előreláthatólag augusztus és szeptember hónapokra fog kiterjedni, a polgári forgalom teljes beszüntetése pedig szeptember 10-15-ike közt fog megtörténni. Amidőn ezt a t. címnek már most tudomására hozzuk, tesszük ezt azzal az előre látható célzattal, miszerint — számolva a fennforgó és megmáshithatlan akadályokkal — igen tisztelt cím igyekezni fog vállalt üzleti kötelezettségeinek, az áruk szállítását illetőleg akként intézkedni, hogy ebből kifolyólag előre nem látott károkat ne szenvedjen. Kérjük emnélfogva szállításait lehetőleg a tavasz folyamára koncentrálni. A nyári időnyben tervezett nagyobb mérvű szállítások akadálytalan lebonyolítása érdekében ajánlatos, hogy a illető fél ezen szándékát a vasut igazgatósággal előre és idejekorán közölje, hogy a netán fennforgó nehézségek elháríthatók — egyszóval az összes szállító felek érdekei összeegyeztethetők legyenek.“

Ez a felhívás is arra kéri a közönséget, hogy szállítmányait ideje korán biztossítsa. Igaz ugyan, hogy az majdnem lehetetlen, mert a kereskedő életben soha nem lehet egész pontossággal megállapítani, hogy egyik-másik árut mikor kell megrendelni.

Körülbelül két hónapot tesz az az idő, mikor a szállításokat korlátozza a hadgyakorlat. Az egész város közönségére kimondhatatlan károkat okozna az, ha az akkor már nagyon is kezdetét vevő hagyma és gabona szállításban korlátozás történnék.

Pedig ez teljesen bizonyos, ha a forgalmi korlátozás elhárításáról kellő időben nem gondolkozunk. Az arad-csanádi vasutak az őszi hadgyakorlatok idején, mint hivatalos helyről értesülünk, egész stratégiai vonalat fognak képezni hol ugyan vajmi kevés árut fognak két hónapon át szállítani.

Gondoskodni kell tehát arról, hogy a város hagyma és gabona szállítása akadálytalanul történjék a hadgyakorlatok idején, mert másképp kimondhatatlan kár származik ebből a forgalmi korlátozásból Makóváros egész közönségére.

És ezen a dolgon lehet valami kép segíteni.

A hmvásárhely-makó-nagyszentmiklósi vasutnak eddig még alig vette hasznát Makóváros közönsége, bár ez a vonat is igénybe lesz véve a hadgyakorlatok alkalmával,

Van szerencsém a mélyen tisztelt vásárió közönséget értesíteni, hogy úgy a „FÖTÉRI“ valamint a „TULIPÁN“ fiók

üzletem áthelyezése miatt

folyó évi május és június hónapokban az eddigi szigoruaa szabott áraimból

10 százalék engedményt

nyújtok.

NEUMANN ZSIGMOND.

Kiváló tisztelettel

de nem annyira, mint az aradcsanádi, azért most célszerűen ki lehetne ezt a vasutvonalat használni, mely Hmvásárhely, Szentés, Szolnokon át Budapestre vezet.

Makóvárosának, mert hiszen az egész város érdeke, meg kell keresni a kereskedelmi minisztert, hogy figyelembe véve Makóváros érdekeit, a hadgyakorlatok idején ezen a vonalon a teheráru forgalom akadálytalan lebonyolítására a hmvásárhely – makó – nagyszentmiklósi vonalon megfelelő tehervonatokat közlekedtesse.

Az ilyen kérelmeknek a miniszter mindig helyet szokott adni. Példa volt erre a pécsi hadgyakorlatok idején Pécs város kérelme, valamint egy időben Kőszeg városé.

Kérni van ezt joga Makóvárosának, mert hiszen nem kér lehetlent, hanem olyat, mely magának az államnak is hasznot hoz.

Megjöttek a színészek.

Thury Elemér színtársulata városunkban.

Makó város közönsége az utóbbi években meglehetősen hozzászólt a művelvezetekhez. Minden olyan vállalkozást, mely művészeti igényeinek a kielégítését ígerte, szívesen fogadott.

Nem tévedünk, ha azt állítjuk, hogy a művelvezetek iránt való ez a vágyakozás s ezzel már a műizlést is, főképpen az itt megfordult színtársulatok előadásai fejlesztették ki. Ami érthető is, mert a színi előadások legelső sorban alkalmasok arra, hogy a szép, jó és nemes iránt való fogékonyságot felkeltse az emberekben. A színházi előadások mulattalva tanítják s nevelik a közönséget, tehát tetszős formában adják be a közönségnek azt a művelvezetet, amire más oldalról nehezebben jutna.

Ezért e város közönsége nagyon is áhítja újra meg újra a színtársulatot s szinte meg lehet jósolni, hogy nem messze van az az idő, amikor közönségünk már állandó, tehát télen át is itt játszó színtársulatot fog Makóra követelni.

Ezzel az áhító érzéssel fogadjuk s üdvözöljük most is a színtársulatot, mely ma már körünkbe érkezett. Nem hisszük, hogy csalódunk, mikor azt jósoljuk, hogy az itt töltenő hat hetes szezon szép sikerrel jár s a közönség minden rétege kellőképpen fog áldozni most is a színházi művelvezetekért.

Mert hogy Thury Elemér színtársulata mindennap kiváló művelvezetben fogja részéssíteni a színház látogató közönségét, erre teljes biztosíték már magának az igazgatónak egyfelől művészi tudása, más oldalról pedig igazgatói arra valóssága. E kettős kiválóság-hoz teljesen illik az a művészgárda, mely teljes készséggel, tudással, művészi komolysággal és nagyszerű ambícióval szolgálja a színművészetet.

Különbön beszél majd magáról magának a társulatnak a működése, melyet holnap, szerdán este már megkezdene a Hollóssy Kornélia-színkörben s folytatnak hat héten keresztül.

A színtársulat első heti műsorát, melyben a legújabb s legjobb szín-

darabokat látjuk, a következőképp állította össze az igazgatóság:

Május 1-én szerda: *Vándorlegény*, operette.

Május 2-án, esütörtök: *Rabló lovag*, színmű.

Május 3-án, péntek: *Lengyel menyecske*, operette újdonság.

Május 4-én, szombat: *Cirkusz Kinése*, nagy operette újdonság.

Május 5-én, vasárnap: délután *Ártatlan Zsuzsanna*, este *Lengyel menyecske*.

Megkárosított kiscgazdák.

Hamisított műtrágya forgalomban.

A modern alapokra lefektetett gazdálkodásban egyre több tért hódít a műtrágya alkalmazása. Ennek szakszerű alkalmazása igen szép lendületet vett már vármegyénk területén is.

Sajnos azonban, hogy sok hamis anyag került már is forgalomba, ami kiscgazdáinknak tetemes kárt okozott.

Ily ki nem próbált rosz anyaggal károsították meg a *csanádpalotai* kiscgazdákat is.

Hangzatos *„agrikulturfoszlát”* név alatt több ezer korona értékű, de teljesen értéktelen műtrágyát hozták csanádpalotán is forgalomba, minek folytán a gazdák tetemes kárt szenvednek.

Hogy a jövőben ily félrevezetésnek a kiscgazdák ne legyenek kitéve, az ottani tanítók egyikének kezdeményezésére Kovácsy Béla gazdasági akadémiai igazgató és ifj. Széll Mihály szövetségi titkár Budapest-ről leutaztak és több száz megjelent kiscgazdának szakszerű előadást tartottak. Az előadás folyamán meggyőződtek a kiscgazdák, hogy értéktelen homokot vásároltak, ami méltán éles kifakadásokra adott alkalmat.

Az előadók a műtrágya beszerzésénél óvatosságot ajánlottak és arra figyelmeztették a kiscgazdákat, hogy jövőben a *Gazdasági Egyesülethez* forduljanak tanácsért.

A megkárosított kiscgazdák a bírósághoz fordultak panaszukkal.

Ugy értesülünk, hogy ily műtrágya gyanút eladott homok nem csak Csanádpalotán és a megye területén került forgalomba, de a szomszédos vármegyékben is, ami a hatóságok közbelépését is szükségessé tette.

Eladó föld.

A királyhegyesi útfélen Komáromi Imre szomszédságában (a Járándó szélén)

két fertály ugar,

továbbá az Igácsi útfélen Csala Ferenc-féle három fertály ugarföld, tanyaépülettel együtt örökáron eladó. Ékezhetni lehet K. Kiss István tulajdonossal, Zöldfa-utca 868 (45 uj) sz. a.

Asszonyok s férfiak,

kik más munkára már képelenek, a

Makói Független Ujság

árusításával pénzt kereshetnek. — Jelenkezzenek a kiadóhivatalban. (Kossuthszoborral szemben.) o o o

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Május 1. Szerda. Római kath. Fülöp Jak. a. Gör. kath. Aprilis 18. János szere. — Nap két 4 óra 45 perckor, nyugszik 7 óra 5 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Enyhé idő várható helyenkint, főleg keleten esővel. — Sürgönyprognózis: Enyhé, elvételre csapadék. Déli hőmérséklet: 16-0 Celsius.

Május.

Virág fakasztó május elseje virradt a mai nappal az emberiségre. A hivatalos kalandárium szerint a tavasz tulajdonképpen március 21-én venné kezdetét.

De vajjon tavasznak lehet-e nevezni azt az időt, mikor még csak pár héttel ezelőtt is hó, nagy hó esett? Tavasznak lehet-e nevezni azt az időt, mely hideg lehetetlennel zsenge fejlődésében fagyasztotta meg az ideit termést?

Nem volt eddig tavasz. A télnek kisebb méretű folytatása volt csupán a március 21-től mai napig eltelt zimankós idő.

Most május elseje van. Május, mely nem a kalandárium szerint, de a természet rendje szerint hirdeti a tavaszt. A virág fakadás évszaka ez, melyet a fülemile és pacsirta dala köszönt virradó hajnalán.

Mintha az emberiség is megújulna e napon. Erzelműiben pezsgés, az élet zibongó érzése kelti fel a jótét és öröm érzetét.

Május elsejét megérzi a nagy természet minden alkotása, a kicsinyke féregtől a teremtes koronájáig: az emberig.

Csak a magyar politikai élet egén nem akar soha tavasz lenni. Itt örökös a fagyasztó közöny, mely megsibbszítja az emberi jogok és szabadságérzetnek rügyeit. Vajjon mikor lesz már a magyar nemzet politikai szabadságának, emberi jogai kivívásának igazán virágfakasztó május hava?

— **Justh Gyula Torngán.** *Justh Gyula*, az országos függetlenségi és 48-as párt vezére tegnap este több napi tartózkodásra Budapest-ről Torngára utazott.

— **A püspök köszönete.** *Glattfelder Gyula* dr. megyés püspökhöz atya elhunytá alkalmából a makói ipartestület nevében *Lélek* István ipartestületi elnök is részvét iratot intézett, melyre a püspök ma a következő köszönetet küldötte:

Istenben boldogult édes atyám Móri Glattfelder Jakab elhunytá alkalmából kifejezett részvétért hálás köszönetemet nyilvánítom. Adjon isten örök nyugodalmat édes atyámnak *Glattfelder Gyula*, csanádi püspök.

— **Választmányi ülés.** A makói társadalmi egyesület *foljó év május hó 4-én délután 6 órakor* a szokott helyen választmányi ülést tart, melynek tárgya az egyesület mostani helyiségének felmondása és új helyiség bérelésének tárgyalása. Tekintettel a fontos tárgyra, tisztelettel kérem a választmány tagjait és tisztikart, sziveskedjenek minél nagyobb számban megjelenni. Makó, 1912 április hó 30. *Tókos Izsák* ügyvezető alelnök.

— **Mérnökari tiszték Makón.** Néhány nappal ezelőtt már megirtuk, hogy folyó hó 30-án mérnökari tiszték fognak Makóra érkezni, hogy a hadgyakorlatok terep felvételét elkészítsék. A tiszték holnap, szerdán érkeznek. Egy zászlós azonban már tegnap megérkezett és egy hatósági kiküldöttel a tiszték elszállásáról gondoskodott.

— **Hitelesítő közgyűlés.** A hétfőn délelőtt tartott rendkívüli városi közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése végett *Galambos Ignác* dr. polgármester ma délelőtt 10 órára hitelesítő közgyűlést hívott össze.

— **Birtokváltások.** Aradi és csanádi egyesült vasutak részvénytársaság megvette Pap József és neje Gera Zsuzsanna új Szent Lőrinci szőlőföldjét 1330 koronáért. Szabó József és neje Gera Zsuzsanna új Szent Lőrinci szőlőföldjét 890 koronáért. Joó Sámuelné Varga Klára új Szent Lőrinci szőlőföldjét 1205 koronáért. Kőrösi Ferenc új Szent Lőrinci szőlőföldjét 910 koronáért. Siket Bálintné Szilágyi Erzsébet új Szent Lőrinci szőlőföldjét 1820 koronáért Plaskó Ferenc és neje Szücs Julianna megvette Kis Pál és neje Ménesi Julianna kelemenhídi házáat 1400 korona vételárban.

— **Iparhatósági megbizottak.** Az iparosok végre-valahára megválasztották az iparhatósági megbizottakat a városi tanács és a főszolgabírósság mellé. *Sonkovic* János iparhatósági biztos már kétszer össze is hívta a megválasztottak alakuló gyűlésre, de senki sem jelent meg. Ugy látszik, hogy borzasztó fontos és nehéz munka vár ezekre a megbizottakra, hogy annyira huzódoznak tőle.

— **Téglagyári vizsgálat.** *Galambos Ignác* dr. polgármester ma a téglagyár ügykezelését megvizsgálta és mindent rendben talált.

— **Utcakövezés.** Makón néhány évvel ezelőtt kövezték ki a Lonovics- és a Teleky-utcaikat. A vállalkozó azonban nem felelt meg a szerződés feltételeinek, mert a kocsiút közepét két méter szélességben kocka kövel kellett volna burkolnia, mit a vállalkozó nem teljesített. A vármegyének április elsején kellett volna átvenni az említett utcák kőburkolatait. Minthogy azonban az a vállalkozó mulasztása miatt átvehető nem volt, a vármegye alispánja utasította a vállalkozót az utcák burkolatának kiigazítására. A vállalkozó már megkezdte munkálatait.

— **Ló-osztályozás.** A három évenként tartani szokott lóosztályozás Makó város területén holnap, május hó 1-én reggel 7 órakor veszi kezdetét a városi székeképület udvarán és május 8-ik napjáig tart, mely alkalommal a következő sorrendben vezetendők elő a lovak: Május 1-én, belváros 1 házszámától 300-ig, 2-án 301 házszámától 1000-ig, valamint a putri és czedulaház városrész, 3-án belváros 1001 házszámától 1600-ig, 4-én belváros 1601 házszámától 2300-ig, 6-án belváros 2301 házszámától 3000-ig, 7-én belváros 3001 házszámától végig és a honvéd és kelemenhídi városrészek, 8-án tanya 1 től végig, továbbá járandói ugar, puszták stb. rész.

— **Megváltott hivatalos órák.** Holnap, május hó elsejével megváltoznak a pénzügyigazgatóságnál és a kir. adóhivatalnál a hivatalos órák, amennyiben azokat nem délelőtt 8 órától délután 2 óráig, hanem reggeli 7 órától délután 1 óráig tartják meg.

— **Bérmozgalmak az asztalosok között.** Az asztalos segédmunkások elégtelenség helyzetükkel és munka adóktól fizetés emelést kérnek. Ebben az ügyben hosszasan tárgyaltak az este az asztalosok és munkásaik az ipartestületben Lélek István ipartestületi elnök vezetésével. Az ellentéteket nagyobbára sikerült áthidalni, úgy hogy az asztalos segéd munkások mozgalma nagyobb nyomokat nem hagy maga után.

— **Pünkösdi bál.** Nagyszabású ünnepi bált rendez Erdéki József saját helyiségeiben pünkösdi vasárnapján. A bál jövedelme az újjárósi róm. kath. templom alapja javára esik. A bál szerpentin, confetti dobálással, világpóstával és szépségversenyyel lesz egybekötve. — Belépő-díjat személyenként nyolevan fillért kell fizetni. A pünkösdi bál fényesnek és sikerült mulatságnak ígérkezik. Iránta a közönség körében nagy érdeklődés mutatkozik.

— **Földkölcson becsülésnek ellenőrzése.** A Magyar Közvetítő Bank Részvénytársaság, mely az elmúlt első üzletében bőséges tartalékolás dacára 6 százalékos osztalékot fizetett részvényeseinek, értesülésünk szerint a főkefelemeléssel kapcsolatban minden vármegye területén bizalmiférfiakat keres. Ezeknek, mint a bank választmányi tagjainak feladata volna a környékükön előforduló birtokbecsüléseket illő díjazás ellenében ellenőrizni. Akik ezen bizalmi küldetés iránt érdeklődnek, közelebbi felvilágosításért forduljanak a bankhoz, Budapest, VI., Teréz-körút 46.

— **Csalás a tűzbiztosítás körül.** Sárközi Mihályné mezőkovácsi aszszony biztosította butorait és ruhaneműit elég magas összeg erejéig. A napokban aztán szobátüz ütött ki Sárköziben. Kisebb égésű kár esett egy a butorokban mint a ruhaneműkben. A csendőrség a tűz okának kiderítése végett vizsgálatot tartott a helyszínen és feltűnt nekik, hogy csaknem minden ruhadarabon egyforma a lyuk, mely az égés által származott. Ez azt a gyanút ébresztette fel a csendőrökben, hogy a lyukak izzó vassal vannak ütve. Vallatásra vették az asszonyt ki csakhamar beismerte, hogy a ruhaneműkben a lyukat tüzes vassal ő csinálta és a butorokat is ő gyújtotta fel, hogy a biztosítási összeget felvehesse. Sárközine ellen csalás miatt az eljárás megindult.

— **Helyreigazítás.** A szokásos május elsei munkamajális jó idő esetén nem a marosparti ligetben — mint közölte lett — hanem a marosparti főgimnáziumi játéktéren lesz megtartva. Kellemetlen idő esetén pedig Erdéki József Bercsényi utcán vendéglő összes helyiségében. Az illetékes hatóságok, nevezetesen: a főgimnázium igazgatója, a rendőrség, és pénzügyigazgatóság erre az engedélyt már Erdéki Józsefnek megadta.

— **A kinek szép, jó olesó falkárpitra (Tapéta) Linóleum padló szőnyegre van szüksége:** forduljon bizalommal Jerk és Schusáicz Tapéta házához Wien I. Meuer Markt, 3: ki úgy nagy árjegyzéket, mint költségvetést ingyen küld.

— **Tűz a vidéken.** Tegnap éjjel leégett Battonván Csomor Gábor gazdálkodó lakóháza istállója és összes melléképületei. A tűz a lakóház rozsfakéményéről keletkezett. A kár 2500 korona, mely biztosításból megtérül.

— **Anyakönyvi hírek.** *Házasságot kötött.* Kádár József Cseh Veronikával. *Elhaltak.* Szabó Antal 50 éves. Takács Terézia 1 napos. Erdéki Lajos 10 napos. Mészáros János 4 hónapos korában.

Kiadóhivatali üzenet.

B. Gy. urnak. Cs. Palota. Hymen hírt osakis 3 korona díjazás mellett közölhetünk.

Aki valamit hall, megtud, vagy vele történik, ami a közönséget érdekli, közölje azonnal a „Makói Független Ujság”-al. A „Makói Független Ujság” mindent megír, semmit se hallgat el.

Regény.

Szerelem a sirig

vagy! (52)

Két fiatal szív szomorú végzete.

ELSŐ RÉSZ.

VII.

Vizünk lesz bőven; itt a közelben nagyon szép terméskő-bánya nyitható és a doussardi erdőből kikerül minden épületfa.

Az anyag nagyon kevésbé jön és szállítási költségek alig lesznek. Valóságos aranyüzet...

És most menjünk aludni, nem hiába töltöttük a napot.

Az órék szobájába egy ágyat állítottak be Simonnenak.

Ők maguk szalmára heveredtek a konyhában, míg a három férfi az istálló padlásán a szénában csinált magának helyet.

Jean, a mérnök és Trangy fél óra mulva aztán már ott nyújtózkodtak a szénán és a két utóbbi csakhamar el is aludt.

Hortyogásuk összevegyült a tachenek kérdézésével, melyek alattuk feküdtek ez istállóban.

Csak Jean nem bírt elaludni.

Amint lehunyta szeméit, megint látta a csillagos eget és Simonne karcu alakját a lejtő szélén.

Ujra felidézte emlékében mindazt, amit érzett, amit beszélgettek e pompás estén át, és önkénytelenül is arr gondolt, hogy a válaszfalon túl barátnője nyugszik.

Junius elején kurták az éjszákak.

Három óra tájban Jean már gyöngö szürkületet vett észre.

Miután aludni úgy sem tudott, végig mászott a padláson, lement a hácsón és az udvarba ugrott.

(Folyt. köv.)

Nyilt-tér.*)

Tisztelt üzletfeleim figyelmébe

Tudomásomra jutott, hogy M. Kovács Antal, Takács János rendőrségi díjnok, Balku István rendőrségi iktató és Bálok Sándor szajgyártóból összeállott társaság tudtom és megbízásom nélkül egyes üzletfeleimmel nevemben megjelenik és ott üzletemet érintő privát adatokat, abból a célból, hogy azok birtokában nekem kellemetlenségeket szerezzen, mint az én megbízottam kicsikar.

Köztudomásra hozván, hogy nevezett szövetségeseiket én bizalmammal és megbízásokkal annál is inkább nem láttam és nem láhattam el, mert erre, itéletem szerint, fentiek nem a legalkalmasabb egyének, igen kérek mindenkit, kiváltképen tisztelt üzletfeleimet, hogy a társaságnak nevemben tett nyilatkozatait utasítsa vissza s nekik semmiképen ne üljön fel, mert én velök semmi néven nevezendő közösségben nem állok s ennek még csak a gyanuját is kereklen visszantásítom.

Makón, 1912. ápril. 30-án.

Erdéki József.

* E rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Biztosítom

hogy nem bánja meg

ha finom 14 karátos arany ékszer, zseb- és modern hárfa ütő ingaórárt akar venni, vagy javíttatni ha bizalommal felkeresi

Vidor Manó

művés és ékszerész üzletét MAKÓN, Fötér. Az Otthon-kávéház mellett.

Allítsa meg

a rikkancsot és kérjen tőle egy „Makói Független Ujság”-ot megtalálja benne, amire - szüksége van. -

Hirdetmény.

A makói gör. kath. hitközség gondnokok és egyháztanács iskolaszék tagválasztást tart 1912. évi május hó 5-én, mely választásra felkérjük az özv. asszonyok bevonásával az összes hívek szives megjelenését.

497

Az elnökség.

Árverési hirdetés.

Közhirre teszem, hogy az Arad-csanádi vasutak Makó állomásán

1911. évi május hó 1-én délután 4 órakor egy waggon égetett mész 15.000 kilogramm súlyban nyilvános árverésen eladatik.

Makó, 1912. ápr. 30.

Babos, állomásfőnök.

Biztos sikert érhet el, aki venni, bérelni, eladni, bérbeadni, bármit ismertté tenni vagy értékesíteni akar a Makói Független Ujság hirdetései útján.

Rikkancsok felvételnek a kiadóhivatalban.

Több használt

BUTOR

elköltözés miatt eladó. Lonovics-sugarút 1. szám.

Lucernás

egész évi használatra kiadó, Iritz Miksa tulajdonosnál.

Csomagoló ujság-papír

kiló számra jutányosan kapható a Makói Független Ujság kiadóhivatalában.

A „Makói Független Ujság” előfizetési ára vidékre:

- Egész évre 14 Kor.
- Félévre 7 Kor.
- Negyedévre 3 K. 50 fill.

Tisztelettel tudatom

Makóváros és vidéke mélyen tisztelt gyászoló közönségével, hogy a Borsy-féle

temetkezési vállalatot

Borsy Imre utóda feloszlatta és én e teljesen új felszerelést, valamint az

árúkeszletet megvettem.

A többek közt rendkívül szép és száraz tölgy- és akácfa palincsokat, kereszt és fejfának való anytagot nagy mennyiségben s ezáltal eddig is a legjobban berendezett „Órangyal“ disztemetkezési vállalatot tetemesen megnagyobbítottam. Hét díszes és többrendbeli gyász-kocsijaim és megfelelő behuzatok s mindennemű ravatalozások

díjtalanul

áll a gyászoló közönség rendelkezésére. — Pontos és szolid kiszolgálás jutányos áron. Kérve a tisztelt gyászoló feleknek nagyra-becsült pártfogását.

Kiváló tisztelettel

özv. Gyurik Lajosné

az „Órangyal“ disztemetkezési vállalat tulajdonosa, Kenyérpiac. (Tőkekey-ház). Az üzlet átvételéből kikerülő használt boltberendezés jutányos áron, eladó.

Gyomor baj nincs többé!

A szabadalmazott

Kakukfű keserű háziszser

(elix. fum off.) néhány napi használat után teljesen megszünteti az étvágytalanságot, a hányingert, gyomoridegességet az oly gyakori gyomorirrágást, hasmenést és egyéb gyomorirrágást. Hirtelen rosszullet és utazásoknál nélkülözhetetlen háziszser. Makón kapható:

SÁNDOR ZSIGMOND gyógyszer-tárában.

Egy kis üveg ára 80 fillér, nagy üveg 2 korona. — Vidékre 6 kis és 3 nagy üvegnél kevesebb nem küldetik.

Óvakodjunk az utáztatoktól! Csak akkor valódi, ha a dugón és kupakon eli x.fmar flo védjegy rajta van.

Megérkezett!

2600 méter tiszta gyapju férfi ruha szövet, valamint nagy mennyiségű női ruha szövet, melyek mesés olcsó árakért

416 szerezhetők be az

Alkalmi áruházban.

Kossuth szoborral szemben.

Aki arcának üdeségét s kezének, fogának fehérségét meg akarja tartani csak **Tubarózsa-szépítőszereket** használjon. Tubarózsa-krém az arc fényességét, pattanásokat, arcráncokat megszüntet. Teljesen ártalmatlan!

Tubarózsa-kenőcs a legjobb sömör, szeplő és májfolt elmulasztására!

Tubarózsa-tej-től az arc hófehér lesz!

Tubarózsa-hőlgypor, Tubarózsa-szappan, Tubarózsa-szesz, Tubarózsa kölni víz, Tubarózsa-hajszesz, Tubarózsa-illat stb.

Tubarózsa-hajkenőcs a haj és bajusz növést legjobban elősegíti!

Az őszülő hajnak eredeti szint ad a Hajregenerátor!

»Salofor« a kéz- és lábizzadást legbiztosabban megszünteti!

Mindennemű gyógyszerek, bel- és külföldi különlegességek nagy raktára.

JENEI SZÉKELY LAJOS
gyógyszertára a »Szent István«-hoz
MAKÓN. (a róm. kath. templom mellett.)
Raktáron nem levő dolgokat meghozatok!

NŐI FELÖLTŐK ORIÁSI VÁLASZTÉKBAN!

Legújabb őszi- és téli ujdonságokban; színes angol áruból, posztóból, bársonyból és selyem-plüssből

o o Bébé- és leányköpenyek, felöltő különlegességek. o o

Mértékszerűtlen rendelések elsőrangú munkásokkal saját műhelyünkben a leg gondosabb kivitelben készülnek.

Menyasszonyi kelengyék! Fehérneműek!

Ágynemű, francia és angol párna, ing, hálókabát, nadrág- és fűzővédő, paplan lepedő!

Csecsemő kelengyék
Keresztelő párnák
fejkötők és himzet,
piqe paplanok.
Női bluzok a legizlésebb kivitelben.

(171) Szőrmeárak,
boák, muffok a leggyorsabbítottól a legfinomabb kivittelig.
Legújabb divatu

női- és leánykalapok!
Posztó, bíber, selyem, bársony- és gyászkalapok állandóan raktáron.

Diszítések és alakítások **Pártos E. és Tsa** Makó. Főter, (az Otthonkávéház mellett)
a legújabb divat szerint.

A fogak hófehérségét, tisztaságát, csak úgy érhetjük el, ha állandóan használjuk a kipróbált és jónak bizonyult valódi **Ideál-fogkrémet.** A száznak és fogaknak kellemetlenségeit és számtalan betegségét megszünteti a KUDAR-féle

antiseptikus és aromatikus fog- és szájviz.

A kéznek finomságát, bársonyszerűségét rövid idő múlva elérhetjük, ha az **Ideál-kézfinomítót** használjuk!

Az arcon levő pattanásokat, foltokat, eltávolíthatjuk, ha ok-szerű kezelés mellett az **Ideál-arckenőcsöt** használjuk!

Végül az arcnak üdeségét, szépségét, fiatalágát csak úgy érhetjük el, ha

Ideál-krémet, Ideál-tejet, Ideál-tejkrémet, Ideál-poudert, Ideál-szappant

használunk. — Mindezen kitűnő készítmények törvényes védjegygel vannak ellátva — és **KUDAR LAJOS** újvárosi gyógyszertárában szerezhetők be.
Telefon-szám: 68. Telefon-szám: 68.

Tapéták
Linoleum padlószőnyegek
Linkrusztrák
a Tapéta háznál
(Jerk és Schuschitz)
6. Wien, VI., Gumpendorferstrasse
Kívánatra mintakártya és költségtérítés ingyen. 452

Névjegyeket, bál meghívókat

a legmodernebb kivitelben és a legolcsóbb áron készít a Makói Független Ujság nyomdája.

Kiadó! Magános ur részére megfelelő külön bejárattal

udvari lakás
— mely áll két butorozott szobából előtte verandával — kiadó. Hol? — Cim a kiadóhivatalban.

Butoreladás.
Egy szép hálószoba butor és azonkívül csaknem teljesen új más butorok, jutányos áron eladók Deák Ferenc-u. 33. sz. alatt, a Schwarcz-féle házban.

Tavaszi ujdonságok!

Női- és leánykabátok. Lüsster köpenyek. Izléses női kosztümök már 30 koronától feljebb. Legdivatosabb női aljak. Csipke-, se-lyem-, tatiszt- és szövet bluzok.

Szövet- és mosható pongyolák 7 koronától feljebb. Tartós és olcsó női fehérneműek. Fűzővédők. Női sapkák. Gyermekruhák. Gyász bluzok és aljak állandó nagyraktára

KIRÁLY LAJOS

NŐI DIVATÁRUHAZA MAKÓN.
(Főter.)

Asszonyom! A „Menyasszony“-hoz címzett

o rőfös- és divatáru üzletbe o vásárolja be szükségleteit, Dessewffy-tér püspökkerttel szemben: hol arra a kellemes tapasztalatra fog jönni, hogy az eddig vásárolt áraknál sokkal olcsóbban vesz. Így tehát mindenki saját érdekében cselekszik, mielőtt vásárol, elsősorban az olcsóságáról elősmert cég áru-raktárát tekintse meg, hol mindennemű rőfös- és di-vatáru cikkek dus választékban a legújabb kivitelben megérkeztek.

Husvéti és tavaszi ujdonságok!

Szolid és pontos kiszolgálás!

A gazdaközönség figyelmébe!

Értesitem a tisztelt gazdaközönséget, hogy a világhírű eredeti **Cormick**-féle kévekötös aratógépek állandóan raktáron vannak és ezeket, valamint az eredeti **Standard** védjegyű **Manilla-zsineget**, **Fűkaszalógépeket**, **lógereblyéket**, **tárcás boronákat**, négyyszögben ültető **Kukorica-velőgépeket** és eredeti

Sack Rudolf-féle

bekötött zsák védjegyű tükörcél ekéket a legolcsóbb árban és kedvező fizetési feltételek mellett szállít

Glück Samu gépraktáros.

Egy fiu

és

egy leány

felvétetik Iritz Sámuel

özv. cégnél.

Lapkihordó-fiuk

felvételnek a kiadóhivatalban.

Házelandás.

A Vásárhelyi-utca 7. ujszám alatti sarokházam, szabadkéz-ből örökáron eladó. Értekezni lehet bármikor a lakásomon.

Kövecs Antal, építész.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

K Ö N Y V N Y O M D A.

Készülnek:

Rovatos ivék,
Számlák,
Zárszámadások,
Üzleti kártyák,
Árjegyzékek,
Kereskedelmi
nyomtatványok,
Névjegyek,
Szóró-cédulák,
Falragaszok.

Telefon-szám: 124.

Izléses kivitelű, hibátlan, tiszta munka. Ajánlja az újabb időben a mai kor igényeinek teljesen megfelelően villanyerőre berendezett műintézet, mely a modern technika vívmányai szerint készít a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig mindennemű nyomtatványokat.

Magyar gyártmányu papiros-raktár!

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

Készülnek:

Irodalmi művek,
Folyóiratok,
Hírlapok,
Doktori
értekezések,
Iskolai értesítők,
Körlevelek,
Meghívók,
Táncrendek,
Levélfek.

Telefon-szám: 124.

kiadóhivatala a legjutányosabb áron vesz fel hirdetéseket.

Figyelem! Legujabb!

Világhírű eredeti Helical Premier Alfa Hellias és Humbert kerékpárokat, vörös és szürke hegyi gummikát, acetylen lámpákat, csengetyüket és mindenemű kerékpár-alkatrészeket legolcsóbb árban és kedvező fizetési feltételek mellett szállít

Glück Samu gépraktára Makó.

Iparosok és polgárok

kellemes családi szórakozó helye a Szegedi utcai

RAKÓCZI-VENDÉGLŐ,

mert ott kitűnő jó

tekeasztal és új tekepálya van.

Szép tiszta árnyas kerthelyiség villanyvilágítással

Kitűnő homoki ó- és új rizling borok. Friss kőbányai sör van minden ünnep és vasárnap csapolva. — Olcsó és pontos kiszolgálásról biztosítva. — Társas vacsorák külön is megrendelhetők.

B. pártfogást kér, tisztelettel
Palcsó Ferenc, vendéglős.

SÁNDOR ZSIGMOND

»Isteni gondviselés« gyógyszertára

MAKÓN, Szegedi-utca.

„Sándor-féle Ibolya-crém.” Főülmulthatatlan szer az arc és kéz ápolására. Pár napi használat után a bőrt oly meglepően szépé változtatja, hogy ennek hatását mindenki csodálja. Eltávolítja az arcról mindennemű pattanást, bőrtakát, szeplőt, májfoltot és a bőrnek fehér és tiszta színt kölcsönöz. Ára: 1 kor.

„Sándor-féle Ibolya-szappan.” Teljesen lugmentes, semminemű maró anyagot nem tartalmaz és kitűnő illatu. Az Ibolya-crém hatását tetemesen elősegíti. Ára: 70 fill.

„Sándor-féle Ibolya-pouder.” A legjobb és legártalmatlanabb ápoló szer. Ára: 1 kor.

„Sándor-féle Ibolya-mosdó víz.” Ára: 1 kor.

„Sándor-féle szájviz.” Meggátolja a fogak lazulását és fogkő képződést, tisztítóleg hat a szájizre, eltávolítja az étel és az odvas fogak által okozott szájizmagot. Ára: kis üveg 80 fill., nagyobb üveg 1 kor. 40 fill.

„Sándor-féle hajszesz.” Kitűnő összetételénél fogva megszünteti a korpaképződést, hajhullást, megóvja a hajat mindenféle betegségtől és a hajgyökereket megerősíti. Egy üveg ára 1 kor. 20 fill.

Raktáron tartom az összes gyógy- és pipere különlegességeket, különböző gyógyborokat, az összes kötszereket, betegápolási cikkeket. Francia illatszerek és az összes drogéria cikkek kaphatók.

„Cimexin” poloskairtó, nagy üveg 2 kor., próba-üveg 60 fill., hozzávaló fecskendő 40 fill.

Uj férfi szabó-üzlet megnyitás!

Van szerencsém tisztelettel tudatni a helyi és vidéki uri közönséggel, hogy a Csala-féle házban (Püspökház mellett)

uri- és magyarszabó üzletet nyitottam.

Raktáron tartom a legujabb divat

angol, francia, brüni és hazai szöveteket.

A legujabb, legdivatosabb szabás szerint készítetek minden uri- és magyar ruhát. — Egyuttal előre is biztosítom a nagyérdemű uri közönséget, hogy úgy szabászatommal, mint legjobb minőségű szöveteimmel s üzletemből kikerült ruháimmal, legfőbb törekvésem lesz, hogy a mélyen tisztelt közönség minden tekintetben meglegyen elégedve. — A n. é. közönség szives pártfogását kéri

Kecskeméti Mihály

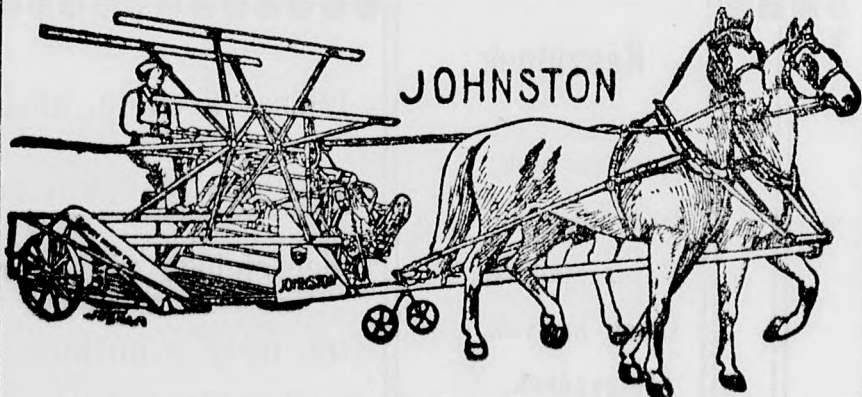
férfi-szabó Makón. Kossuth-utca, (Csala-féle ház.)

Tanulóleány

felvétetik
lapunk
nyom-
dájában.

Ujonnan megnyilt

mezőgazdasági **Makón**, (a Kálvária-utcában, az új kórház-gépraktáramban) (a Kálvária-utcában, az új kórház-gépraktáramban) tartom az **Bächer-féle** egy és kétvasu acél ekéket, kapákat és minden a talajműveléshez szükséges eszközöket. Az ekék fejei acélból készülnek s így törhetetlenek, a kormányok pedig páncellemezből készülnek s így a föld nem tapad (ragad) rájuk. Állandóan raktáron tartom továbbá, az **Melichár-féle Unicum-Drill** sorvető és eredeti **IMPERATOR**

műtrágya és magvető gépeket, melyek mintán sorhivatnak és sorha trágyáznak, utolérhetetlen tökéletességükkel fogva ezideig páratlanul állanak e téren s már is nagy keresletnek örvendenek. **Nagy ujdonság!** Az eredeti Johnston-féle, 1912. évi egyszerűített, ezidőszent a legcélszerűbb, tökéletes kévekötoző-aratógép, mely Makón és környékén több mint 200 gazdánál működik.

Fontos! Az aratógépek részei nálam egész éven át bármikor kaphatók s így a legsürgősebb munkaidőben se történhetik az aratásnál semmi fennakadás! Mindenféle gépek azonnali javítását a legbiztosabb árban vállalom s jótállás mellett teljesítem. Manilla kévekötoző-zsineg nálam gyári áron kapható. **Legujabb! Léghűtéses (vizeztetés nélküli) legujabb motor.** Egyszerű, veszélymentes s bárki által könnyen kezelhető. Rendkívül olcsó üzem! Elsőrendű tiszta gépolaj, folyton raktáron.

Bächer Rudolf

ekegyárának

kerületi képviselője
Makó és vidékén

428

Melichár Ferenc

vetőgép-gyárosnak

LIPTÁK BÉLA

Kálvária-utca, ujkórházszemben.